

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“

АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

Инвестира във вашето бъдеще!

ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪВКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ“

Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Производителността на труда и работна заплата в сектор машиностроене

Презентация от Асен Асенов Председател на синдикална федерация „Метал-електро“

Разходите за персонала (РП) представляват почти 100% от разходите за труд. Останалите разходи в т.ч. и разходите за професионална подготовка са незначителни (по-малко или около 1% от общите разходи за труд). Единствено през 2006 г. другите разходи (извън разходите за персонал) достигат 10% от общите разходи за труд.

В съответствие с методологията, използвана от ЕВРОСТАТ разходите за труд включват всички разходи, които работодателят отделя за работната сила.

+	Работна заплата (P)
+	Социални осигуровки за сметка на работодателя (СО)
=	Разходи за персонала (РП)
+	Разходи за обучение и професионална подготовка
+	Такси, свързани с работната сила
+	Други разходи за сметка на работодателя
-	Субсидии, получавани от работодателя
=	Разходи за труд (РТ)

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. КНСБ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Агенция по заетостта.

За контакти: София 1000, пл. „Македония“ 1, тел. 02 4010 540; projectesf@citub.net, www.knsb-bg.org

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“

АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

Инвестира във вашето бъдеще!

ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪБКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ“

Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

Разходи за работна заплата и осигуровки на един нает, хил. евро/год

Други разходи (без разходи за персонала), като процент от

В дългосрочен план работната заплата е най-важният механизъм чрез който производителността на труда влияе върху доходите на заетите. Когато през отделни периоди увеличаването на производителността на труда не е съпътствано от увеличаване на доходите, това води до демотивация на заетите не само от гледна точка на непосредственото участие в трудовия процес, но и от гледна точка на развитие на професионалните умения и компетенции.

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. КНСБ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Агенцията по заетостта.

За контакти: София 1000, пл. „Македония“ 1, тел. 02 4010 540; projectesf@citub.net, www.knsb-bg.org

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“

АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

Инвестира във вашето бъдеще!

ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪБКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ“

Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

За целия период на изследването (2003 - 2010 г.) общия ръст (2010 г. спрямо 2003 г.) на производителността на труда на 1 отработен час е 86.9%, а съставният годишен ръст (CAGR) е 9.35%. Нарастването на производителността на труда на 1 нает за същия период е с около пет процентни пункта по-висока - 91.7%, а съставният годишен ръст (CAGR) е 9.75%. Ръстът при работната заплата (работна заплата плюс социални осигуровки за сметка на работодателя) е съответно 61.7% при разчетите на 1 отработен час и 65.8% при разчетите на един нает. Годишният ръст (CAGR) на работната заплата, изчислен на база отработен час е 7.1%, ръстът на база един нает - 7.5%. Общият извод е, че като цяло, в рамките на периода 2003 - 2010 г., е постигнат по-висок ръст на производителността на труда от този на работната заплата. Съотношението между общия ръст на производителността на труда и ръста на работната заплата за целия период независимо от базата за изчисляване (отработени часове или брой наети) е едно и също - 1.15, т.е. в рамките на този период ръстът на производителността на труда изпреварва ръста на работната заплата с 15%.

Равнището на производителността на труда и работната заплата в българския машиностроителен сектор е най - ниско сред страните от ЕС. На представената по-долу графика ясно се вижда, че има две обособени групи страни. Първата група, в която е и България, са страни със по-ниски стойности на показателите - производителност на труда до 45 хил. евро/год. на един нает и работна заплата и осигуровки - до 25 хил. евро/год. на един нает. Втората група са страни, чиито машиностроителни сектори имат високи показатели - производителност на труда над 60 хил. евро/год. на един нает и работна заплата и осигуровки - над 40 хил. евро/год. на един нает. Очевидно е, че високата производителност на труда е условие и предпоставка за високи разходи за труд и съответно високи доходи за заетите.

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. КНСБ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Агенцията по заетостта.

За контакти: София 1000, пл. „Македония“ 1, тел. 02 4010 540; projectesf@citub.net, www.knsb-bg.org

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“

АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

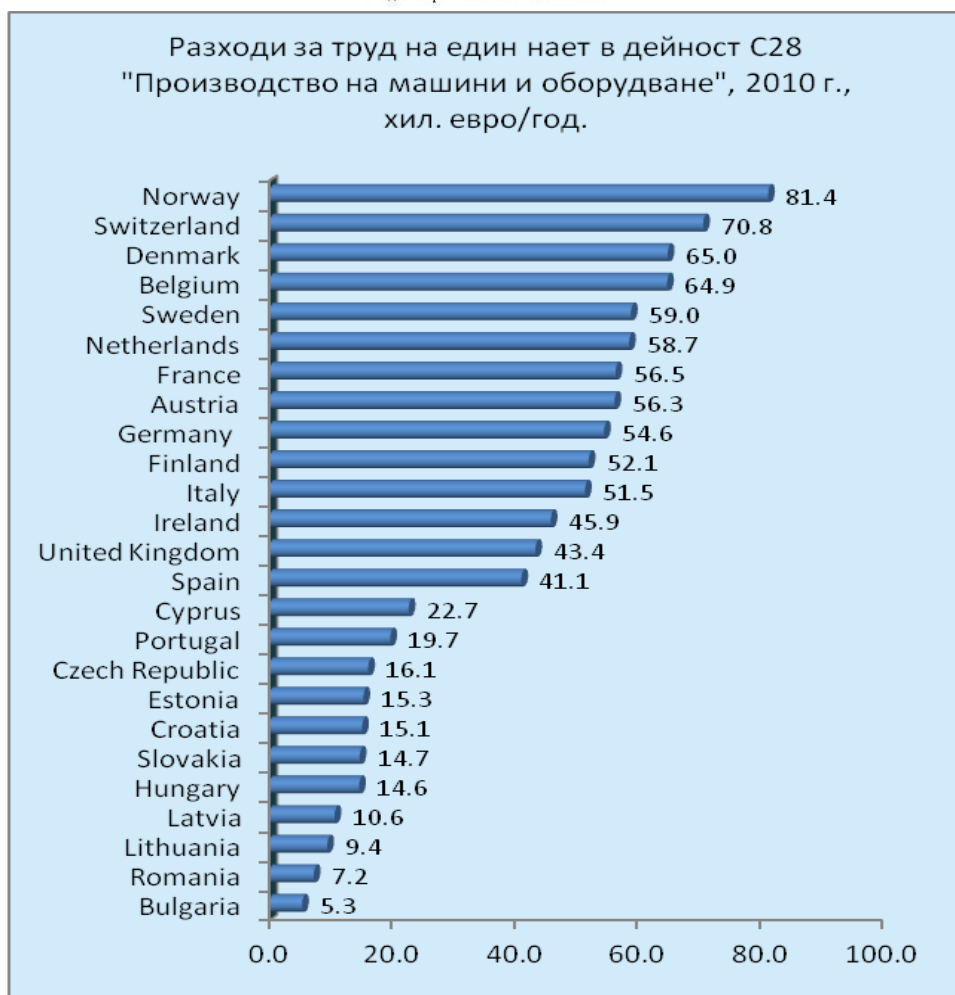
Инвестира във вашето бъдеще!

ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪБКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ“

Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор No BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

ПРОГНОЗА

Дългосрочните тенденции в измененията на производителността на труда и работната заплата са една от най-важните опорни точки за управление на растежа. Тук е важна именно динамиката в дългосрочен аспект. Производителността и работната заплата зависят от множество фактори, част от които могат да предизвикат съществени изменения в рамките на текущия период (например, свиване на пазарите, структурни промени по време на криза) а други (инвестиции за развитие на техниката и технологиите, професионалната квалификация, образователна и професионална подготовка за нови работни места), имат значително по-дълъг срок на възвращаемост и ефектът върху производителността и работната заплата е разположен напред във времето.

Изпреварващият ръст на производителността на труда над ръста на работната заплата е един от най-важните фактори за икономически растеж. Така се осигуряват възможности за увеличаване на текущите доходи на акционерите и

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. КНСБ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Агенцията по заетостта.

За контакти: София 1000, пл. „Македония“ 1, тел. 02 4010 540; projectesf@citub.net, www.knsb-bg.org

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“

АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

Инвестира във вашето бъдеще!

ПРОЕКТ „СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ЗАКОНА, ГЪБКАВОСТ ЧРЕЗ КОЛЕКТИВНОТО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ“

Проектът се осъществява от Конфедерация на независимите синдикати в България с финансовата помощ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз и Република България по договор № BG051-PO 001-2.1.03

Европейски социален фонд

наетите, както и увеличаване на собствените средства за инвестиции. Във всеки конкретен случай постигането на рационално съотношение между ръста на производителността на труда и ръста на работната заплата предполага използването на всички възможности и предпоставки за повишаване на производителността на труда:

- технически, свързани с равнището на използваната в производството техника и технологии;
- организационни, свързани с повишаване нивото на организация на производството, труда и управлението;
- кадрови, свързани преди всичко с организация на системата за подготовка и квалификация на заетите;
- икономически и социални, свързани със системата на заплащане и стимулиране и корпоративната социална отговорност.

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. КНСБ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Агенция по заетостта.

За контакти: София 1000, пл. „Македония“ 1, тел. 02 4010 540; projectesf@citub.net, www.knsb-bg.org

УМЕРЕН СЦЕНАРИИ												
Производителност на труда и работната заплата (прогнозни данни)	Базова година	Съставен годишен ръст на производителността на труда, CAGR = 5.00%										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ПЪРВИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	10.52	11.04	11.60	12.18	12.79	13.43	14.10	14.80	15.54	16.32
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.57	5.84	6.11	6.41	6.71	7.03	7.36	7.71	8.08	8.46
Ръст на производителността на труда	CAGR, %	5.00										
Ръст на работната заплата	CAGR, %	4.75										
ръста на работната заплата	коэф.	1.05										
увеличение на производителността на труда	%	0.95										
Относителен дял на работната заплата												
в добавената стойност	%	53.10	52.98	52.85	52.73	52.60	52.48	52.35	52.23	52.10	51.98	51.85
ВТОРИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	10.52	11.04	11.60	12.18	12.79	13.43	14.10	14.80	15.54	16.32
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.56	5.81	6.07	6.34	6.63	6.93	7.24	7.57	7.91	8.26
Ръст на производителността на труда	CAGR, %	5.00										
Ръст на работната заплата	CAGR, %	4.50										
ръста на работната заплата	коэф.	1.11										
увеличение на производителността на труда	%	0.90										
Относителен дял на работната заплата												
в добавената стойност	%	53.10	52.85	52.60	52.35	52.10	51.85	51.61	51.36	51.11	50.87	50.63
ТРЕТИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	10.52	11.04	11.60	12.18	12.79	13.43	14.10	14.80	15.54	16.32
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.53	5.75	5.98	6.22	6.47	6.73	7.00	7.28	7.57	7.87
Ръст на производителността на труда	CAGR, %	5.00										
Ръст на работната заплата	CAGR, %	4.00										
ръста на работната заплата	коэф.	1.25										
увеличение на производителността на труда	%	0.80										
Относителен дял на работната заплата												
в добавената стойност	%	53.10	52.60	52.10	51.60	51.11	50.62	50.14	49.66	49.19	48.72	48.26

ОПТИМИСТИЧЕН СЦЕНАРИИ												
Производителност на труда и работната заплата (прогнозни данни)	Базова година	Съставен годишен ръст на производителността на труда, CAGR = 10.0%										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ПЪРВИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	11.02	12.12	13.33	14.67	16.13	17.75	19.52	21.47	23.62	25.98
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.83	6.38	6.98	7.65	8.37	9.17	10.04	11.00	12.04	13.18
Ръст на производителността на труда	CAGR, %											10.0
Ръст на работната заплата	CAGR, %											9.50
ръста на работната заплата	коэф.											1.05
увеличение на производителността на труда	%											0.95
Относителен дял на работната заплата в добавената стойност	%	53.10	52.86	52.62	52.38	52.15	51.91	51.67	51.44	51.20	50.97	50.74
ВТОРИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	11.02	12.12	13.33	14.67	16.13	17.75	19.52	21.47	23.62	25.98
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.80	6.32	6.89	7.51	8.19	8.92	9.73	10.60	11.55	12.59
Ръст на производителността на труда	CAGR, %											10.00
Ръст на работната заплата	CAGR, %											9.00
ръста на работната заплата	коэф.											1.11
увеличение на производителността на труда	%											0.90
Относителен дял на работната заплата в добавената стойност	%	53.10	52.62	52.14	51.67	51.20	50.73	50.27	49.82	49.36	48.91	48.47
ТРЕТИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	11.02	12.12	13.33	14.67	16.13	17.75	19.52	21.47	23.62	25.98
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.75	6.21	6.70	7.24	7.82	8.44	9.12	9.85	10.63	11.49
Ръст на производителността на труда	CAGR, %											10.00
Ръст на работната заплата	CAGR, %											8.00
ръста на работната заплата	коэф.											1.25
увеличение на производителността на труда	%											0.80
в добавената стойност	%	53.10	52.14	51.19	50.26	49.35	48.45	47.57	46.70	45.85	45.02	44.20

ПЕСИМИСТИЧЕН СЦЕНАРИИ												
Производителност на труда и работната заплата (прогнозни данни)	Базова година	Съставен годишен ръст на производителността на труда, CAGR = 1.00%										2020
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
ПЪРВИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	10.12	10.22	10.32	10.42	10.53	10.63	10.74	10.85	10.96	11.07
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.37	5.42	5.47	5.53	5.58	5.63	5.68	5.74	5.79	5.85
Ръст на производителността на труда	CAGR, %						1.00					
Ръст на работната заплата	CAGR, %						0.95					
ръста на работната заплата	коэф.						1.05					
увеличение на производителността на труда	%						0.95					
Относителен дял на работната заплата												
в добавената стойност	%	53.10	53.08	53.05	53.03	53.00	52.97	52.95	52.92	52.89	52.87	52.84
ВТОРИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	10.12	10.22	10.32	10.42	10.53	10.63	10.74	10.85	10.96	11.07
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.37	5.42	5.46	5.51	5.56	5.61	5.66	5.72	5.77	5.82
Ръст на производителността на труда	CAGR, %						1.00					
Ръст на работната заплата	CAGR, %						0.90					
ръста на работната заплата	коэф.						1.11					
увеличение на производителността на труда	%						0.90					
Относителен дял на работната заплата												
в добавената стойност	%	53.10	53.05	53.00	52.95	52.89	52.84	52.79	52.74	52.69	52.63	52.58
ТРЕТИ ВАРИАНТ												
Производителност на труда	хил. евро/1 нает/год.	10.02	10.12	10.22	10.32	10.42	10.53	10.63	10.74	10.85	10.96	11.07
Работна заплата	хил. евро/1 нает/год.	5.32	5.36	5.41	5.45	5.49	5.54	5.58	5.63	5.67	5.72	5.76
Ръст на производителността на труда	CAGR, %						1.00					
Ръст на работната заплата	CAGR, %						0.80					
ръста на работната заплата	коэф.						1.25					
увеличение на производителността на труда	%						0.80					
Относителен дял на работната заплата												
в добавената стойност	%	53.10	53.00	52.89	52.79	52.69	52.58	52.48	52.37	52.27	52.17	52.06